

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

STATISTICAL PERISCOPE

Από τον Editor

21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΣΙ: Δηλώσεις έως 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Όπως είναι γνωστό το 21ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής με θέμα «Στατιστική και Αναλογιστικά – Χρηματοοικονομικά Μαθηματικά» θα διοργανωθεί στο Καρλόβασι της Σάμου από 30 Απριλίου έως 4 Μαΐου 2008 από το Τμήμα Στατιστικής & Αναλογιστικών-Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών του Πανεπιστημίου του Αιγαίου. Προσκεκλημένοι ομιλητές του συνεδρίου είναι οι Καθηγητές Bayramoglu και Balakrishnan.

Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν θα πρέπει να στείλουν μέχρι τις **3 Απριλίου 2008** στο ΕΣΙ συμπληρωμένη τη δήλωση συμμετοχής και το δικαίωμα συμμετοχής. Όσοι εκ των συνεδριών επιθυμούν να παρουσιάσουν εργασία ή poster θα πρέπει να αποστείλουν την περίληψη μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία στη διεύθυνση του ΕΣΙ. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει επίσης έγκαιρα να διευθετήσουν τη μετακίνησή τους (όσο γρηγορότερα τόσο φθηνότερα) καθώς και τη διαμονή τους (τα ξενοδοχεία είναι όλα πολύ αξιοπρεπή και οι τιμές τους πάρα πολύ καλές) λόγω της μεγάλης κίνησης που παρατηρείται ως συνήθως, τη συγκεκριμένη περίοδο.

Όσοι συνάδελφοι θα ήθελαν να προτείνουν και να διοργανώσουν ειδική συνεδρία σε κάποιο θέμα μπορούν να το πράξουν λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε συνεδρία περιλαμβάνει 3 - 5 20λεπτες ομιλίες. Ο Οργανωτής της Συνεδρίας (Session Organiser) αναφέρεται στο πρόγραμμα του συνεδρίου ενώ εφόσον το επιθυμεί προεδρεύει της συνεδρίας. Για πληροφορίες απευθύνεστε στην Επιτροπή Προγράμματος του Συνεδρίου (Πρόεδρος: Καθηγητής Χ. Χαραλαμπίδης) ή στη Γραμματεία του ΕΣΙ.

Για το **Βραβείο Νέου Στατιστικού για το 2008** έχουν ήδη υποβληθεί αρκετές υποψηφιότητες. Υπενθυμίζεται ότι το βραβείο απευθύνεται σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και νέους διδάκτορες και συνοδεύεται από χρηματικό έπαθλο. Υπενθυμίζεται επίσης ότι το **πλήρες κείμενο της εργασίας** θα πρέπει να υποβληθεί στο ΕΣΙ όχι αργότερα από τις **3 Απριλίου 2008**. Για πληροφορίες: www.actuar.aegean.gr/esi2008/index.html

Η επιτυχία του συνεδρίου εξαρτάται από όλους μας. Ενθαρρύνετε συναδέλφους, συνεργάτες και φοιτητές να συμμετάσχουν σ' ένα συνέδριο που αναμένεται εντυπωσιακό.

A. Καραγρηγορίου

Από το Νέο Πρόεδρο του ΕΣΙ

Οι πρόσφατες αρχαιρεσίες του ΕΣΙ και η εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου δε σηματοδοτεί αλλαγή πλεύσης για το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΙ πρόκειται να συνεχίσει το έργο του απελθόντος ΔΣ διατηρώντας τους ίδιους στόχους και το ίδιο όραμα δηλαδή την προαγωγή της Στατιστικής Επιστήμης σε όλες τις εκφάνσεις.

Προσβλέπω στη συνεργασία όχι μόνο με τα μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου αλλά με όλα τα μέλη του ΕΣΙ διότι πιστεύω ότι η συλλογική προσπάθεια είναι που μας έχει φέρει μέχρι εδώ και αυτή είναι που θα μας οδηγήσει και στο μέλλον. Έχω διαπιστώσει μέσω της συμμετοχής μου όλα αυτά τα χρόνια στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΙ ότι η συλλογικότητα αποτελεί στρατηγική μέθοδο επιτυχίας και προτίθεμαι σε αυτή να βασιστώ για την επίτευξη όχι μόνο των μεγάλων αλλά και των λιγότερο σημαντικών στόχων μας. Μετά τη Γενική Συνέλευση και τη διοργάνωση της Πρωτοχρονιάτικης Γιορτής που είχαν μεγάλη επιτυχία ο επόμενος άμεσος στόχος μας είναι η διοργάνωση και η επιτυχία του Συνεδρίου μας στη Σάμο. Καλώ λοιπόν στο πνεύμα συλλογικότητας που ανέφερα πιο πάνω τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου, να συμβάλλουν ουσιαστικά με τη διοργάνωση ειδικών συνεδριών με συμμετοχή ακόμα και ξένων συναδέλφων εφόσον αυτό είναι εφικτό. Καλώ επίσης τα μέλη του ΕΣΙ να συμμετάσχουν μαζικά στο συνέδριο και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή φοιτητών όλων των επιπέδων.

Θέλω με την ευκαιρία αυτή να ευχαριστήσω θερμά τα μέλη του απελθόντος ΔΣ και ιδιαιτέρως τον απελθόντα Πρόεδρο συνάδελφο Τάκη Παπαϊωάννου για το πολύ σημαντικό και ουσιαστικό έργο το οποίο επιτέλεσαν. Στον τομέα των εκδόσεων το λεξικό της στατιστικής ορολογίας αποτελεί το επιστέγασμα μιας συντονισμένης και συλλογικής προσπάθειας που στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία ενώ η ειδική έκδοση για τις Δημοσκοπήσεις είχε ουσιαστική συμβολή στην προαγωγή της Στατιστικής Επιστήμης. Στον τομέα της ενημέρωσης και επικοινωνίας το Στατιστικό Περισκόπιο έχει πάρει πλέον το δρόμο του ενώ τέλος στον τομέα της επιμόρφωσης σε θέματα Στατιστικής έχουν ήδη δρομολογηθεί ουσιαστικές ενέργειες που σύντομα αναμένεται να ευοδωθούν και για τις οποίες θα σας ενημερώσω.

Με πολλές ευχές για μια παραγωγική διετία,

X. Χαραλαμπίδης

Αρχαιρεσίες ΕΣΙ 2008

Την Κυριακή 24/2/2008 διεξήχθησαν σύμφωνα με το Καταστατικό του ΕΣΙ οι αρχαιρεσίες για ανάδειξη του νέου ΔΣ και της Εξελεγκτικής Επιτροπής για τη διετία 2008 – 2010. Η Εφορευτική Επιτροπή υπεύθυνη για τη διενέργεια των εκλογών αποτελούνταν από τους συναδέλφους Α. Γιαννακόπουλο (Πρόεδρο) και Φ. Βόντα, Σ. Μπερσίμη, Μ. Μπούτσικα και Α. Σαχλά. Υποψήφιοι για το ΔΣ ήταν οι συνάδελφοι Γ. Ηλιόπουλος, Α. Καραγρηγορίου, Χ. Κίτσος, Γ. Κοκολάκης, Σ. Κουνιάς, Θ. Μοσχονά, Χ. Μωυσιάδης, Τ. Παπαϊωάννου και Χ. Χαραλαμπίδης ενώ για την Εξελεγκτική Επιτροπή ήταν οι συνάδελφοι Μ. Βαμβακάρη, Χ. Δαμιανού και Γ. Πιτσέλης. Σύμφωνα με το Πρακτικό των Αρχαιρεσιών βρέθηκαν 43 έγκυρα ψηφοδέλτια ενώ 10 δεν συμπεριλήφθηκαν στην καταμέτρηση. Η ανάδειξη των μελών του ΔΣ διέθετε και suspense αφού λόγω ισοψηφίας χρειάστηκε να γίνει κλήρωση για την ανάδειξη των τακτικών μελών του νέου ΔΣ.

Λόγω του ότι υπήρξαν κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις μελών που ψήφισαν ταχυδρομικά αλλά δεν ήταν ταμειακώς τακτοποιημένα συστήνεται όπως όλα τα μέλη επικοινωνούν με τη Γραμματεία του ΕΣΙ για να ενημερώνονται και να διευθετούν έγκαιρα τις οικονομικές υποχρεώσεις τους. Τονίζεται ότι δικαίωμα ψήφου έχουν όλα τα Τακτικά μέλη του ΕΣΙ με την προϋπόθεση ότι είναι ταμειακώς εντάξει.

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ. Το νέο Δ.Σ του ΕΣΙ με διετή θητεία συγκροτήθηκε σε σώμα στις 05/03/2008. Η νέα σύνθεση του ΔΣ έχει ως εξής:

Πρόεδρος	Χ. Χαραλαμπίδης	Πανεπ. Αθηνών ccharal@math.uoa.gr
Αντιπρόεδρος	Χ. Μωυσιάδης	Πανεπ. Θεσσαλονίκης cmoi@math.auth.gr
Γενικός Γραμματέας	Θ. Μοσχονά	ΤΕΙ Πειραιώς themosch@in.teipir.gr
Ειδικός Γραμματέας	Α. Καραγρηγορίου	Πανεπ. Κύπρου alex@ucy.ac.cy
Ταμίας	Γ. Ηλιόπουλος	Πανεπ. Πειραιώς geh@unipi.gr
Έφορος Βιβλιοθήκης	Τ. Παπαϊωάννου	Πανεπ. Πειραιώς και Ιωαννίνων takrap@unipi.gr
Σύμβουλος	Σ. Κουνιάς	Πανεπ. Αθηνών skounias@math.uoa.gr

Αναπληρωματικά μέλη έχουν εκλεγεί οι συνάδελφοι Χ. Κίτσος (ΤΕΙ Αθήνας, xkitsos@teiath.gr) και Γ. Κοκολάκης (Ε.Μ.Π., kokolakis@math.ntua.gr).

Νέα Εξελεγκτική Επιτροπή ΕΣΙ. Η Εξελεγκτική Επιτροπή με διετή θητεία που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες αποτελείται από τους συναδέλφους Μ. Βαμβακάρη (Χαροκόπειο Πανεπ., mvamv@hua.gr) Χ. Δαμιανού (Πανεπ. Αθηνών, cdamian@math.uoa.gr) και Γ. Πιτσέλη (Πανεπ. Πειραιώς, pitselis@unipi.gr).

Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση

Το Σάββατο 16/2/2008 πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του ΕΣΙ η καθιερωμένη ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση (ΓΣ). Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν τη ΓΣ ήταν:

(α) Ο **Ισολογισμός - Απολογισμός** για το 2007 και ο **Προϋπολογισμός** για το 2008 που εγκρίθηκαν ομόφωνα.

(β) Ο **Απολογισμός Πεπραγμένων του ΔΣ** για 2006-2007 όπου ο Πρόεδρος του ΕΣΙ κ. Παπαϊωάννου έκανε αναφορά στα επιτυχημένα συνέδρια στην Καστοριά και στην Κύπρο, στο Στατιστικό Περισκόπιο και στο υπό έκδοση λεξικό στατιστικής ορολογίας. Ιδιαίτερης μνείας έτυχαν τα Λευκοπούλεια βραβεία διδακτορικής διατριβής 2005-2006 που απονεμήθηκαν στην Κύπρο ενώ ανακοινώθηκε η διακοπή του Λευκοπούλειου μαθητικού διαγωνισμού στις Πιθανότητες για οικονομικούς κυρίως λόγους.

(γ) Η **Απαλλαγή του ΔΣ από κάθε Ευθύνη** η οποία εγκρίθηκε ομόφωνα από τη ΓΣ.

(δ) Η σύσταση των **Επιτροπών για τη διενέργεια των αρχαιρεσιών** της 24ης /2/2008.

(ε) Το 21ο **Συνέδριο Στατιστικής στη Σάμο** στο οποίο αναφέρθηκε εκτενώς ο κ. Δ. Κωνσταντινίδης. Ακολούθησε σύντομη συζήτηση για τη γλώσσα των συνεδρίων Στατιστικής.

(στ) Η εισήγηση **καθιέρωσης Σεμιναρίων με διακεκρυμένους ομιλητές στα γραφεία του ΕΣΙ** κάθε 15 μέρες την οποία υπέβαλε ο Επίτιμος Πρόεδρος του ΕΣΙ κ. Θ. Κάκουλλος.

(ζ) Το **Συνέδριο Αναλογιστικών Μαθηματικών** που θα γίνει στη Σάμο το Σεπτέμβριο του 2008 στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Δ. Κωνσταντινίδης.

Μετά την ολοκλήρωση της ΓΣ ακολούθησε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και προσφέρθηκαν εδέσματα και γλυκά. Το «φλουρί» της βασιλόπιτας έπεσε στη συνάδελφο Μαλβίνα Βαμβακάρη στην οποία το ΕΣΙ προσέφερε το βιβλίο «**The Black Swan: The Impact of the Highly Improbable**» του Nassim Nicholas Taleb. Ο συγγραφέας συνεχίζει από εκεί που άφησε το προηγούμενο βιβλίο του με τίτλο «Fooled by randomness» και αναπτύσσει μια θεωρία σύμφωνα με την οποία όλα τα σημαντικά γεγονότα στην ιστορία της ανθρωπότητας αλλά και αυτά που θα συμβούν στο μέλλον είναι μη προβλέψιμα. Έτσι όλα τα σημαντικά συμβάντα είναι σαν μαύροι κύκνοι, δηλαδή αναπάντεχα, τυχαία, απρόβλεπτα και σπάνια συμβάντα.

Στη εκδήλωση παραβρέθηκαν περίπου 50 μέλη και φίλοι του ΕΣΙ αφού οι πολύ άσχημες καιρικές συνθήκες δεν επέτρεψαν σε περισσότερους να παραβρεθούν.

Επιστολές

Το Περισκόπιο έλαβε και δημοσιεύει αυτούσια την πιο κάτω επιστολή από τον απερχόμενο Πρόεδρο του ΕΣΙ Καθηγητή Τ. Παπαϊωάννου.

7 Μαρτίου 2008

Πρός τον Εκδότη του Περισκοπίου

Αγαπητέ Συνάδελφε,

Με την ευκαιρία των πρόσφατων αρχαιρεσιών και της ανάδειξης του νέου ΔΣ του ΕΣΙ, θα ήθελα να ευχηθώ στο νέο Πρόεδρο και το ΔΣ καλή επιτυχία στο έργο τους.

Τα τελευταία 6 χρόνια που ήμουν Πρόεδρος του ΕΣΙ, το Ινστιτούτο μας (η Εταιρεία μας) θέλω να πιστεύω ότι τα “πήγε καλά”, επιτέλεσε έργο και προώθησε κατά έμμιλον (θετικό) τους σκοπούς και τους στόχους του. Θα αναφέρω επιγραμματικά τα πετυχημένα συνέδρια μας στα Ιωάννινα, Καβάλα, Λευκάδα, Ρόδο, Καστοριά και Κύπρο, την ανακαίνιση των γραφείων του ΕΣΙ, την καθιέρωση του Βραβείου Νέου Στατιστικού (ύστερα από πρόταση και χορηγία του καθηγητή Ν. Balakrishnan), τη βελτίωση της επικοινωνιακής προβολής μας, το λεξικό Στατιστικής Ορολογίας που είναι έτοιμο να εκδοθεί κλπ. Οι καιροί ήταν δύσκολοι με την έννοια ότι πέρασε η εποχή της οικονομικής άνεσης και της ευκολίας χορηγιών που είχαμε παλαιότερα, τον καιρό της χρηματιστηριακής έξαρσης.

Από το βήμα αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μου στο ΔΣ, τα μέλη και τους φίλους του ΕΣΙ με τους οποίους συχνά κουβεντιάζαμε τα του ΕΣΙ, τους Προέδρους των τοπικών οργανωτικών επιτροπών των συνεδρίων, τη Ματίνα Καμβύση και την Αμαλία Κοϊνάκη, γραμματείς του ΕΣΙ και άλλους που ο χώρος δεν επιτρέπει να αναφέρω, για τη συνεργασία τους, την προθυμία τους και τη βοήθεια τους στο έργο του ΕΣΙ.

Όλοι στο ΕΣΙ συνεργαζόμαστε αρμονικά και δουλεύουμε για το καλό και την άνοδο και ανάπτυξη του.

Καλή επιτυχία και πρόοδο,

Με εκτίμηση,
Τ. Παπαϊωάννου

Στατιστικό Ημερολόγιο

Απρίλιος/Μάιος 2008

30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2008, Καρλόβασι, Σάμος

21^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής

Πληροφορίες: www.actuar.aegean.gr/esi2008/index.html

Ιούνιος 2008

8-11 Ιουνίου 2008, Πρωταράς, Κύπρος

International Workshop on «Recent Advances in Time Series Analysis»

Πληροφορίες: www.ucy.ac.cy/~rats2008

Ιούλιος 2008

7-10 Ιουλίου 2008, Compiègne, Γαλλία

IWAP2008: International Workshop on Applied Probability

Πληροφορίες: www.lmac.utc.fr/IWAP2008/

7-11 Ιουλίου 2008, Πάτρα

13th International Conference on Fibonacci Numbers and Their Applications

Πληροφορίες: www.mscs.dal.ca/Fibonacci/thirteenth.html

13-18 Ιουλίου 2008, Δουβλίνο, Ιρλανδία

IBC2008: XXIVth International Biometric Conference

Πληροφορίες: www.cpreregistrations.com/ibc/2008

14-18 Ιουλίου, Χανιά

International Conference on Statistical Physics (Στατιστική Φυσική 2008)

Πληροφορίες: www.polito.it/sigmaphi2008

17-19 Ιουλίου 2008, Αθήνα

7th International Workshop on Retrials Queues (7th WRQ)

Πληροφορίες: users.uoa.gr/~aeconom/7thWRQ_Initial.html

Αύγουστος 2008

17-21 Αυγούστου 2008, Κοπεγχάγη

29th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatisticians

Πληροφορίες: www.iscb2008.info

Σεπτέμβριος 2008

4-7 Σεπτεμβρίου 2008, Καρλόβασι, Σάμος

5th Conference in Actuarial Science & Finance on Samos

Πληροφορίες: www.actuar.aegean.gr/samos2008

8-12 Σεπτεμβρίου 2008, Αττάλεια, Τουρκία

International Conference on Robust Statistics ICORS08

Πληροφορίες: www.icors08.org

Μάιος 2009

10-14 Μαΐου 2009, Κωνσταντινούπολη

5th International Conference of EMR-IBS

Πληροφορίες: www.ibs-emr2009.com/

Νέα και Ανακοινώσεις

(α) **Ο Πρακτικά Συνεδρίου Κύπρου.** Η διαδικασία αξιολόγησης έχει ολοκληρωθεί και τα τελικά κείμενα έχουν σταλεί στο Τυπογραφείο. Όπως συνηθίζεται τα τελευταία χρόνια τα Πρακτικά θα εκδοθούν σε τόμο και CD. **Υπενθυμίζεται ότι τα Πρακτικά των προηγούμενων τριών συνεδρίων του ΕΣΙ σε Λευκάδα, Ρόδο και Καστοριά καθώς και τα Πρακτικά της ειδικής συνεδρίας για τις Δημοσκοπήσεις (Καστοριά) βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΣΙ (Δραστηριότητες).**

(β) **Clinical Biostatistics Conference.** Το 29ο Ετήσιο Συνέδριο της International Society for Clinical Biostatistics (ISCB2008) θα πραγματοποιηθεί στην Κοπεγχάγη από 21 - 27 Αυγούστου 2008. Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν με παρουσίαση εργασίας θα πρέπει να υποβάλλουν on-line την περίληψη μέχρι **15/3/2008** στην ηλεκτρονική διεύθυνση του συνεδρίου (www.iscb2008.info).

(γ) **28th European Meeting of Statisticians.** Μετά από εισήγηση του συναδέλφου Μάρκου Κούτρα το European Regional Committee of the Bernoulli Society έχει αναθέσει τη διοργάνωση του **28ου European Meeting of Statisticians για το 2010** στο Τμήμα Στατιστικής & Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Πειραιά. Το συνέδριο θα διοργανωθεί περί τα τέλη Αυγούστου. Περισσότερες πληροφορίες θα ανακοινωθούν σύντομα.

(δ) **CHAOS2008.** Το Chaotic Modeling and Simulation International Conference θα διοργανωθεί από το Πολυτεχνείο Κρήτης στα Χανιά από 3-6 Ιουνίου 2008. Η τελευταία ημερομηνία υποβολής εργασιών είναι η 10^η Μαρτίου. Πληροφορίες www.asmda.net/chaos2008/

(ε) **Διαχείριση Επικίνδυνων και Τοξικών Αποβλήτων.** Το Πρώτο Διεθνές Συνέδριο σε

“**Hazardous Waste Management**” πρόκειται να πραγματοποιηθεί στα Χανιά από 1-3 Οκτωβρίου 2008. Η ιστοσελίδα του συνεδρίου που διοργανώνεται από το Πολυτεχνείο Κρήτης είναι: www.hwml.tuc.gr.

(στ) **Symmetry, Culture and Science.** Το μέλος του ΕΣΙ, Marlos Viana (Univ. of Illinois at Chicago, viana@uic.edu) έστειλε την πιο κάτω ανακοίνωση:

We are happy to announce and invite submissions to the forthcoming topical issue on Symmetry and Entropy to appear in Symmetry: Culture and Science. Details are available from symmetry.hu/aus_journal_thematic_issues.html and symmetry.hu/aus_journal_instructions.html.

(ζ) **Α' Κύκλος Σεμιναρίων.** Το Γενικό Τμήμα Μαθηματικών του ΤΕΙ Αθήνας διοργανώνει σειρά σεμιναριακών ομιλιών. Ο Α' κύκλος σεμιναρίων περιλαμβάνει τρεις ομιλίες προγραμματισμένες για τις 12/3, 26/3 και 9/4. Πληροφορίες: math.teiath.gr/frameset_main.html

(η) **Γραμματεία ΕΣΙ.** Μέχρι τη διοργάνωση του Συνεδρίου του ΕΣΙ στα τέλη Απριλίου η Γραμματεία του ΕΣΙ η οποία στελεχώνεται από τις Κυρίες Ματίνα Καμβύση και Αμαλία Κοϊνάκη θα είναι ανοικτή σε καθημερινή βάση: ΔΕ, ΤΕ, ΠΑ 8:30 - 3:30 και ΤΡ, ΠΕ 8:00 - 1:00.

Νέα των Μελών

Ο κ. **Στέλιος Ζήμερας** εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής και Αναλογιστικών - Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών του Πανεπιστημίου του Αιγαίου.

Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, Σολομού 5, 10683 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210-3303909

E-mail: esi-stat@hol.gr, Internet: www.esi-stat.gr

Greek Statistical Institute, 5 Solomou str., GR-10683 Athens
Phone - Fax: ++30-210-3303909

Εκδότης Στατιστικού Περισκοπίου: Α. Καραγρηγορίου
Υπεύθυνος Έκδοσης Περισκοπίου: Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ

Επιτροπή Πρακτικών Κύπρου:

Σ. Κουνιάς, Τ. Παπαϊωάννου, Χ. Χαραλαμπίδης

Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ:

Χ. Χαραλαμπίδης, Πρόεδρος, Π. Μουσιάδης, Αντιπρόεδρος,
Θ. Μοσχονά, Γενικός Γραμματέας, Α. Καραγρηγορίου, Ειδικός
Γραμματέας, Γ. Ηλιόπουλος, Ταμίας, Τ. Παπαϊωάννου, Έφορος
Βιβλιοθήκης, Σ. Κουνιάς, Σύμβουλος

Βιογραφίες: Ronald Aylmer Fisher

“Perhaps the most original mathematical scientist of the [20th] century”, B. Efron, *Annals of Statistics* 1976.

“I occasionally meet geneticists who ask me whether it is true that the great geneticist R. A. Fisher was also an important statistician” L. J. Savage, *Annals of Statistics*, 1976.

“[Kolmogorov] referred to The genetical theory of natural selection—‘das wundervolle Buch von R. A. Fisher.’ Two United States mathematicians sitting near to me were overheard to whisper ‘It can’t be the R. A. Fisher we know.’” D. Kendall, *Bulletin of the London Mathematical Society*, 1990.

Τα πιο πάνω αποτελούν κάποιες μόνο από τις αναφορές σε μια από τις σημαντικότερες μορφές στην ιστορία της Στατιστικής και της Γενετικής, τον **Sir Ronald Aylmer Fisher**.

Ο R. A. Fisher γεννήθηκε το 1890 στο Λονδίνο και σπούδασε με υποτροφία μαθηματικά και αστρονομία στο Cambridge. Το αντικείμενο που του τράβηξε το ενδιαφέρον ήταν η βιολογία και ειδικότερα η επιστήμη της γενετικής, της εξέλιξης και της **ευγονίας (eugenics, ευτεκνία, καλλιγένεια)**. Από μικρός είχε σοβαρό πρόβλημα μυωπίας με αποτέλεσμα πολλές φορές να παρακολουθεί τα μαθήματα αποφεύγοντας να κρατά σημειώσεις με αποτέλεσμα να αποκτήσει την ικανότητα να λύνει μαθηματικά προβλήματα μόνο με το μυαλό, χωρίς να χρησιμοποιεί μολύβι και χαρτί. Λένε χαρακτηριστικά ότι έλυνε τα προβλήματα «*geometrically rather than algebraically*».

Λίγο πριν τον πόλεμο ήρθε σε επαφή με τον **Karl Pearson** και σε μια βδομάδα βρήκε την ακριβή κατανομή του συντελεστή συσχέτισης (*Biometrika*, 10, 507-521, 1915) κάτι που δεν είχε καταφέρει ο Pearson. Μια εργασία στη Θεωρία του Mentel το 1918 (*Trans. Roy. Soc. Edinb.*, 52, 399-433) τον έκανε ευρύτατα γνωστό. Έτσι, το 1919 του προσέφερε θέση ο Pearson στο Galton Lab του University College του οποίου κατείχε την έδρα. Ο Fisher προτίμησε τη θέση του στατιστικού στο Rothamsted Agricultural Experiment Station, το παλαιότερο γεωργικό ερευνητικό κέντρο του Ηνωμένου Βασιλείου όπου μπορούσε να εργαστεί αυτόνομα. Εκεί ανέπτυξε **πειραματικούς σχεδιασμούς χρησιμοποιώντας τις έννοιες της τυχαιοποίησης και της ανάλυσης διασποράς**. Το

έργο του *Statistical Methods for Research Workers* το 1925 που βασίζεται στις έρευνες του στο Ινστιτούτο αποτέλεσε σημαντικό εγχειρίδιο για βιολόγους ερευνητές. Το *Genetical Theory of Natural Selection* το 1930 αποτέλεσε ένα ακόμα σημαντικό έργο του βασισμένο στις ιδέες του Δαρβίνου και τη Θεωρία του Mentel.

Λίγα χρόνια νωρίτερα, το 1922 εισήγαγε την **έννοια της πιθανοφάνειας** τη μέγιστη τιμή της οποίας ονόμασε μέγιστη πιθανοφάνεια και έδωσε νέα διάσταση στη στατιστική θεωρία τονίζοντας ότι σκοπός της Στατιστικής είναι η συμπίεση των δεδομένων. Στην εργασία αυτή (*Phil. Trans. A*, 222, 309-368) ορίστηκαν και μελετήθηκαν οι έννοιες της συνέπειας, της αποδοτικότητας και της επάρκειας που γενικεύθηκαν το 1925 (*Proc. Camb. Phil. Soc.*, 22, 700-725).

Το έργο του στον τομέα της γενετικής είχε σαν αποτέλεσμα να του προσφερθεί το 1933 η θέση του **Galton Professor of Eugenics στο University College στη θέση του Pearson**. Ο Fisher αποδέχθηκε τη θέση αν και τελικά δεν ανέλαβε ολόκληρο το Τμήμα του Pearson. Το τμήμα χωρίστηκε σε δύο τμήματα με το δεύτερο να ονομάζεται Department of Applied Statistics και να ανατίθεται στον γιό του Pearson, Egon S. Pearson. Αποτελεί πάντως ειρωνεία ότι ο Fisher διαδέχθηκε τον Pearson με τον οποίο είχαν μεγάλη έχθρα. Η έχθρα φαίνεται να άρχισε το 1917 όταν ο Pearson δημοσίευσε μια αρνητική κριτική σε εργασία του Fisher. Ο Fisher θεώρησε προσβλητικό ότι δεν είχε εκ των προτέρων ενημερωθεί. Ακολούθησαν και άλλα περιστατικά με αποκορύφωμα την κριτική του Pearson με την ιδιότητα του ως editor του *Biometrika*, για τη χρήση του χι-τετράγωνο ελέγχου σε εργασία του Fisher το 1922. Μάλιστα, έφτασε τότε να ισχυριστεί ότι η προσφορά του Fisher στη Στατιστική ήταν αρνητική λόγω της δημοσίευσης εσφαλμένων αποτελεσμάτων. Ο Fisher εκμεταλλευόταν κάθε ευκαιρία να αντεπιτεθεί στον Pearson ακόμα και μετά το θάνατο του (το 1936) κάτι που έκανε την ατμόσφαιρα δύσκολη στο University College.

Στο University College συνέχισε το έργο του στη γενετική και την πειραματική ανάπτυξη ζώων. Την περίοδο αυτή ανέλαβε και Editor του *The Annals of Eugenics* (σήμερα ονομάζεται *Annals of Human Genetics*) το οποίο είχε δημιουργηθεί από τον Pearson για δημοσίευση εργασιών σε θέματα καλλιγένειας και γενετικής ώστε το *Biometrika* να μείνει για εργασίες στη στατιστική μεθοδολογία. Η πραγματικότητα πάντως είναι ότι υπό τον Fisher,

το *Annals of Eugenics* έγινε ένα εξαιρετικό στατιστικό περιοδικό. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1947 δημιούργησε το διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Heredity*. Δέκα χρόνια έμεινε στο University College. Το 1943 απεδέχθη την έδρα **Γενετικής στο Cambridge** όπου έμεινε μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 1957. Τα τελευταία του χρόνια τα πέρασε στην Αδελαΐδα όπου απεβίωσε στις 29 Ιουλίου 1962.

Όπως είπε ο Prof. E. A. Cornish στον επικήδειο που εκφώνησε στην κηδεία του Fisher στην Αδελαΐδα στις 2/8/1962

“The frailties of Ronald Fisher’s mortal existence have succumbed, but his scientific spirit will live in his published researches, indelibly inscribed across the pages of 50 years in the history of science”. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε ότι όχι μόνο ο γραπτός αλλά και ο προφορικός του λόγος είναι εξίσου διαχρονικός, ενδεικτικά δείγματα του οποίου είναι και τα:

“The million, million, million ... to one chance happens once in a million, million, million ... times no matter how surprised we may be that it results in us.” Quoted by K.Mather, *Heredity* **30**, 89–91, 1973,

“To consult the statistician after an experiment is finished is often merely to ask him to conduct a post mortem examination. He can perhaps say what the experiment died of.” Presidential Address to the First Indian Statistical Congress, 1938.

Σημειώσεις:

(α) Ο όρος *eugenics* είναι ελληνικός και προέρχεται από τις λέξεις *ευ* και *γόνος*. Ο αγγλικός όρος είναι συνδεδεμένος με τον Sir Francis Galton, ξάδελφο του Κάρολου Δαρβίνου και αναφέρεται στην επιστήμη που μελετά τους τρόπους δημιουργίας ατόμων εκλεκτού τύπου. Οι αντίστοιχοι ελληνικοί όροι είναι *ευγονία* (=απόκτηση καλών και ικανών (από)γόνων, ευτεκνία) και *ευγονισμός* (=η θεωρία της ευγονίας). Ο αρχαιοελληνικός όρος *καλλιγένεια* είναι γνωστός από τα Θεσμοφόρια που ανήκουν στο κύκλο των πανελλήνιων εορτών προς τιμή της θεάς Δήμητρας όπου συμμετείχαν μόνο γυναίκες. Η 13η μέρα λεγόταν «Καλλιγένεια» και αφορούσε τον πανηγυρισμό της ευφορίας της γης και ευτεκνίας και πολυτεκνίας των γυναικών. Οι Θεσμοφοριάζουσες του Αριστοφάνη διαδραματίζονται τη 12η μέρα των Θεσμοφορίων, τη Νηστεία. Όμως κάποια χρονιά, ανάμεσα στα 410 και στα 405 π.Χ., ο Αριστοφάνης ξαναδούλεψε το ίδιο θέμα σε μια κωμωδία που ονομάζεται δεύτερες Θεσμοφοριάζουσες που πιστεύεται πως είναι η συνέχεια της πρώτης κωμωδίας αφού διαδραματίζεται απ' τα χαράματα της Καλλιγένειας.

(β) Αναφορές για το Fisher υπάρχουν στις εξής ιστοσελίδες: www.economics.soton.ac.uk/staff/aldrich/fisherguide/rafread.html, <http://www-groups.dcs.st-and.ac.uk/%7Ehistory/Mathematicians/Fisher.html>, www.library.adelaide.edu.au/digitised/fisher/index.html.